

УДК 338.242

Краузе Ольга, Рожко Наталія

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РОБОТОДАВЦІВ

Krause Olga, Rozhko Nataliya

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

SOCIAL RESPONSIBILITY OF EMPLOYERS

Основи соціальної відповідальності роботодавців закріплено в проекті стандарту ISO 26000 у 2007 р.

Соціальна відповідальність роботодавців передбачає:

– організацію роботи своїх працівників згідно міжнародних норм і правил охорони здоров'я;

– дотримання про права людини;

– створення прозорих і взаємовигідних трудових відносин;

– відповідальне ставлення до охорони довкілля;

– сповідування добросовісних ділових практик;

– добropорядне вирішення проблем, пов'язаних з клієнтами;

– участь у соціально-економічному розвитку суспільства (благодійність) [3].

Керівними принципами та нормами, які закладено в основу Стратегії соціальної відповідальності бізнесу, розробленої Європейською комісією, є наступні:

– Глобальний договір Організації Об'єднаних Націй;

– Керівні принципи ООН у сфері у сфері бізнесу та прав людини;

– Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 «Керівництво із соціальної відповідальності»;

– тристороння декларація принципів стосовно багатонаціональних підприємств та соціальної політики Міжнародної організації праці;

– керівні принципи ОЕСР для багатонаціональних підприємств.

Наступним важливим етапом формування соціальної відповідальності бізнесу стала тенденція щодо розкриття інформації, визначальними в цій сфері є Глобальна ініціатива зі звітності та Міжнародна рада з інтегрованої звітності [1].

Економічні кризи, екологічні катастрофи, соціальні зворушення останніх років породили кризу довіри до основної парадигми бізнесу – отримання прибутку, та довели, що світове співтовариство повинно змінити внутрішню сутність продуктивної діяльності людства, вперш за все в сфері економіки та ринку зайнятості.

Для ринку зайнятості на сучасному етапі розвитку важливо сформуванню ідеологію цивілізованого бізнесу, соціального захисту найманих працівників, тому що такий підхід покращить імідж компанії в очах найманих працівників, ділових партнерів та споживачів, дозволить забезпечити «притік» висококваліфікованих фахівців, а вже наявних мотивує до підвищення кваліфікації, зменшить плинність кадрів, підвищить продуктивність праці та знизить показники зовнішньої трудової міграції висококваліфікованих фахівців.

Концепція соціальної відповідальності роботодавця є складовою корпоративної соціальної відповідальності і передбачає функціонування компанії задля досягнення прибутку і крім цього дотримання ряду принципів, спрямованих на захист прав найманих працівників, прописаних у плані досягнення кращого майбутнього ООН від 2015 р. «Цілі сталого розвитку».

Останніми роками в Україні посилюється тенденція інтеграції до світових ринків. Але розбіжності в стандартах побудови та ведення бізнесу, соціальної відповідальності

компаній перед найманими працівниками, комплексного втілення практики соціально відповідального бізнесу ускладнює входження українського бізнесу у міжнародне ділове товариство. Сучасні умови розбудови соціально орієнтованої економіки вимагають від бізнесу втілення міжнародних норм і практик, включаючи визнання та розвиток корпоративної соціальної відповідальності та її внесок у суспільну згуртованість, сталий розвиток і конкурентоспроможність бізнесу.

Світовий досвід сформував наступні критерії, що дозволяють визначити компанію як соціально-відповідальну: сумлінна сплата податків, виконання вимог міжнародного, державного та регіонального законодавства; виробництво та реалізація якісної продукції; реалізація корпоративних програм підвищення професіоналізму співробітників; програм з охорони та зміцнення здоров'я співробітників; морального стимулювання персоналу до продуктивної праці та професійного зростання; реалізація благодійних та спонсорських проєктів; формування позитивної громадської думки про бізнес.

Ведення бізнесу з дотриманням норм соціальної відповідальності є одним з основних інструментів формування організаційної культури, іміджу, ділової репутації, забезпечення сталого розвитку компанії та добробуту суспільства [1].

Сутність соціальної відповідальності бізнесу у контексті відносин роботодавців та найманих працівників полягає, насамперед, у дотриманні трудових, соціально-економічних і конституційних прав працівників та врахування їхніх інтересів. Користь бізнесу від впровадження принципів соціальної відповідальності, полягає в тому, що: зростає репутація компанії; підвищується рівень довіри до її діяльності, зростає рівень лояльності співробітників, клієнтів та ділових партнерів; підвищується професіоналізм кадрового потенціалу; зростає якість товарів і послуг; формується безпечне середовище діяльності; розвивається корпоративна політика.

Ставлення найманих працівників до своєї роботи залежить від ряду факторів, які в сукупності визначають ступінь задоволеності та лояльності персоналу. Для уникнення непорозумінь та конфліктних ситуацій права та обов'язки працівників повинні бути чітко регламентовані [2].

Слід зауважити, що соціальна відповідальність бізнесу, в тому числі соціальна відповідальність роботодавців не набули ще в Україні належного поширення, про що свідчать наступні порушення з боку роботодавців: порушення міжнародних прав людини та трудових стандартів; недотримання законодавчо встановлених соціально-трудових прав і гарантій працівників; низький рівень заробітної плати; заборгованості із виплати заробітної плати; невиправдана економія на інвестиціях в охорону праці та здоров'я, а також у професійне зростання працівників; поляризація доходів населення і соціальний розлам суспільства.

Список використаних джерел:

1. Краузе О. І., Піняк І. Л., Шпилик С. В. Соціальна відповідальність в контексті діджиталізації бізнесу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2022. №11. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-11-8381>
2. Краузе О. І., Юрик Н. Є. Соціальна відповідальність суб'єктів ринку праці. *Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека»*. 2023. №4. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2023-4-8859>
3. Тарасенко О. Соціальна відповідальність роботодавця: відповідальний світ, дорога довга. URL: <https://robotodavets.org.ua/2017/01/29/sotsialna-vidpovidalnist-robotodavtsya-vidpovidalniy-svit-doroga-dovga.html>